

[Späť](#)

Dokumentácia zvonov

rímskokatolíckeho filiálneho kostola sv. Kozmu a Damiána v Kostolnej - Záriečí

Vo veži rímskokatolíckeho filiálneho kostola sv. Kozmu a Damiána v Kostolnej - Záriečí sa nachádza štvorica zvonov s osou kyvu v smere východ – západ. Najstarší zvon, pochádzajúci z kremnickej zvonolejárskej dielne Samuela Hakenbergera, bol preliaty zo staršieho zvona v roku 1823, a teda ako jediný zo zvonov prežil vojnovú rekviráciu, prebiehajúcu počas prvej svetovej vojny, kedy sa ich počet, nie len na našom území, výrazne zdecimoval.

Podľa dostupných informácií bol v minulosti v obci aj starší kostol, zasvätený sv. Andrejovi-Svoradovi a Beňadikovi.¹ Môžeme preto s najväčšou pravdepodobnosťou povedať, že práve preto je zvon zasvätený týmto dvom slovenským svätcom. Zvon dal preliať vtedajší nitriansky biskup Jozef Kluch, ktorý bol v tom čase štedrý podporovateľ chrámu.² Redemptoristi, ktorý toho času spravovali tento kostol, usporiadali v povojnovom období zbierku na nové zvony. Z histórie obce sa dozvedáme, že posviacka troch nových zvonov, ktorú vykonal vtedajší nitriansky biskup Dr. Karol Kmeťko, bola naplánovaná na deň birmovky, v nedeľu 2. mája 1926. Zvony boli naložené na voze, ktorý ťahali tri páry volov.³ Zvony boli vyhotovené v chomutovskej zvonolejárskej dielni Richarda Herolda v roku 1926. V júli 1983 bola prevedená výmena nosnej konštrukcie zvonov a zvonenie bolo upravené na elektrický pohon.⁴

¹ KOSTOLNÁ-ZÁRIEČIE, oficiálne stránky obce – *Pamiatky v obci: Rímsko-katolícky kostol*. Dostupné na: <http://www.kostolna-zariecie.sk/obec-2/pamiatky-v-obci/>

² KOSTOLNÁ-ZÁRIEČIE, oficiálne stránky obce – *Pamiatky v obci: Rímsko-katolícky kostol*. Dostupné na: <http://www.kostolna-zariecie.sk/obec-2/pamiatky-v-obci/>

³ KOSTOLNÁ-ZÁRIEČIE, oficiálne stránky obce – *História: Redemptoristi v Kostolnej-Záriečí (Činnosť v medzivojnovom období)*. Dostupné na: <http://www.kostolna-zariecie.sk/obec-2/historia/>

⁴ KOSTOLNÁ-ZÁRIEČIE, oficiálne stránky obce – *Pamiatky v obci: Rímsko-katolícky kostol*. Dostupné na: <http://www.kostolna-zariecie.sk/obec-2/pamiatky-v-obci/>

Hmotnosť:	Priemer:	Ladenie:	Lejár, miesto a rok odlatia:
350 kg	837 mm	c ²	Richard Herold, Chomutov, 1926

Zvon Božské Srdce Ježišovo je zavesený v južnom poli, dvojpoľovej ocelej zvonovej stolice, nad najmenším zvonom kostolnej veže. Má tanierovú korunu, ktorá je spojená so zalomeným oceľovým závesom. Pod príklopom zvona sa zo severnej strany nápisovej pásky, lemovanej dvojicou plastických liniek, nachádza nápis v češtine:

SLETO OD RICHARDA HEROLDA V CHOMUTOVĚ.

Nižšie je umiestnený dookola obiehajúci, opakujúci sa florálny ornament s motívom stoniek, listov a strapcov hrozna, resp. viniča. Na severnej strane drieku zvona nájdeme reliéf, zobrazujúci Ježiša Krista, poukazujúceho na svoje tŕním obmotané srdce, horiace plameňom lásky. Pod reliéfom je situovaný sprievodný trojriadkový slovenský nápis:

BOŽSKÉ SRDCE JEŽIŠOVO / SMILUJ SA NAD NÁMI! / 1926.

Prechod k úderovému vencu zvona je lemovaný dvojicou plastických liniek. Zvon má padajúce srdce a je poháňaný lineárnym, tzv. bezdotykovým motorom.

Hmotnosť:	Priemer:	Ladenie:	Lejár, miesto a rok odlatia:
170 kg	659 mm	d ²	Samuel Hakenberger, Kremnica, 1823

Zvon sv. Andrej-Svorad a Beňadik je zavesený v severnom poli, dvojpoľovej ocelevej zvonovej stolice, nad zvonom Srdca Panny Márie. Má pôvodnú šesťramennú korunu, zdobenú maskarónmi v podobe ľudských tvárí, ktorá je spojená so zalomeným oceľovým závesom. V hornej časti zvona sa v nápisovej páske, lemovanej jednou plastickou linkou zhora a dvomi zdola, nachádza latinský kruhovýpis:

HON • SS • AND • ET • BEN • REF • CUR • IOSEPHUS EPPUS • NITRR • 1823

Latinský nápis nám v preklade hovorí, že zvon dal, na počesť sv. Andreja-Svorada a Beňadika, preliať Jozef (Kluch), nitriansky biskup, v roku 1823. Nápisová páska je spolu s plastickými linkami z oboch strán lemovaná dookola obiehajúcou, opakujúcou sa florálno-ornamentálnou výzdobou v podobe listov, pričom ornament, umiestnený vyššie je vyrastajúci a v jednotlivých častiach visiaceho ornamentu, situovaného nižšie, sú zobrazené ľudské tváre. Na západnej strane drieku zvona nájdeme v ozdobnom kruhovom orámovaní reliéf, zobrazujúci hlavných patrónov Nitrianskej diecézy, benediktínskych mníchov, odetých v mníšskych habitoch, sv. Andreja-Svorada a Beňadika. Benediktínsky mních, sv. Andrej-Svorad, nachádzajúci sa po ľavej strane, drží v oboch rukách orechy a sv. Beňadik, umiestnený po pravej strane, drží vo svojej pravej ruke kríž. Náprotivná strana drieku je zdobená reliéfom, situovaným v ozdobnom elipsovom orámovaní, zobrazujúcim sv. Jozefa, držiaceho vo svojej ľavej ruke kyticu ľalií, s malým Ježiškom. Spodnú časť reliéfu dotvárajú oblaky. Obvod zvona nad úderovým vencom je lemovaný päťicou plastických liniek, pričom prostredná plastická linka je na rozdiel od zvyšných štyroch hrubá a oblá. Na úderovom venci sa v nápisovej páske, lemovanej dvojicou plastických liniek, nachádza ďalší kruhovýpis v latinskom jazyku:

REFUDIT ME SAMUEL HAKENBERGER CREMNICZII •

V preklade: Prelial ma Samuel Hakenberger v Kremnici. Úvod nápisu je od záveru oddelený pomocou trojice delidiel s motívom dvojice rozkvitnutých kvetov, medzi ktorými je umiestnená plastika, zobrazujúca anjela s krídlami, resp. okrídlenú tvár. Zvon má padajúce srdce a je poháňaný lineárnym, tzv. bezdotykovým motorom.

Hmotnosť:	Priemer:	Ladenie:	Lejár, miesto a rok odlatia:
160 kg	645 mm	e ²	Richard Herold, Chomutov, 1926

Zvon Srdce Panny Márie visí v severnom poli, dvojpoľovej oceľovej zvonovej stolice, pod zvonom sv. Andreja-Svorada a Beňadika. Má tanierovú korunu, ktorá je spojená so zalomeným oceľovým závesom. Pod príklopom zvona sa z východnej strany nápisovej pásky, lemovanej dvojicou plastických liniek, nachádza nápis v češtine:

SLETO OD RICHARDA HEROLDA V CHOMUTOVĚ.

Nižšie je umiestnený dookola obiehajúci, opakujúci sa florálny ornament s motívom stoniek, listov a strapcov hrozna, resp. viniča. Na východnej strane drieku zvona je situovaný reliéf, zobrazujúci Pannu Máriu s detailom na jej žiariace srdce. Pod reliéfom nájdeme sprievodný dvojriadkový slovenský nápis:

SRDCE PANNY MARIE / ORODUJ ZA NÁS!

Náprotivná strana drieku je zdobená ďalším slovenským dvojriadkovým nápisom:

DAROVÁL MŇA JÁN A BOŽENKA Č. / 1926.

Prechod k úderovému vencu zvona je lemovaný dvojicou plastických liniek. Zvon má padajúce srdce a je poháňaný lineárnym, tzv. bezdotykovým motorom.

Hmotnosť:	Priemer:	Ladenie:	Lejár, miesto a rok odlatia:
30 kg	375 mm	d ³	nesignovaný (Richard Herold, Chomutov), 1926

Najmenší zvon kostolnej veže, prezývaný tiež aj ako “umieračik“, visí v južnom poli, dvojpoľovej oceľovej zvonovej stolice, pod zvonom Božského Srdca Ježišovho. Má tanierovú korunu, ktorá je spojená s rovným oceľovým závesom.

Na západnej strane drieku zvona je vyrytý trojriadkový nápis v slovenskom jazyku:

DAROVALI / JÁN A JOZEF ČECHO / 1926.

Prechod k úderovému vencu je lemovaný trojicou združených plastických liniek. Zvon má lietajúce srdce a je poháňaný lineárnym, tzv. bezdotykovým motorom.

Zdokumentoval a spracoval: Ľubomír Fusko a Ján Marichel

Dokumentácia zvonov rímskokatolíckeho filiálneho kostola sv. Kozmu a Damiána v Kostolnej – Záriečí bola vykonaná dňa **29. novembra**, v r. **2019**

Pozrieť zvoný si môžete na youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=oFhhMJmyq-o>

[Späť](#)